

Framst.nr 39/1971.

FINANSUTSKOTTETS betänkande nr 3/1971-72 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1972.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver landstinget inbegärt finansutskottets betänkande, får utskottet, som i ärendet hört landskapskamreraren Henrik Gustafsson, yngre landskapssekreteraren Annemi Dahlblom, landskapsförstmästaren Bertel Lindroos och kolonisationsinspektören Jan Karlsson, vördsamt framhålla följande:

Över i framställningen upptagna anslag för kulturella ändamål har utskottet inhämtat kulturutskottets yttrande, vilket bifogas betänkandet.

Utskottet har vid behandlingen av föreliggande budgetförslag funnit att landskapsstyrelsen i enlighet med landstingets tidigare uttalade önskan iakttagit stor återhållsamhet beträffande de utgiftsanslag, som inte utgör genomgångsanslag och därmed direkt påverkar den ekonomiska situationen för enskilda medel.

En fortsatt stram finanspolitik i fråga om enskilda medel innebär naturligtvis att verksamheten inom den sektorn blir synnerligen begränsad. Landskapsstyrelsen borde därför undersöka möjligheterna att få till stånd andra inkomstkällor än de nuvarande och om möjligt öka avkastningen av redan befintliga. Utskottet önskar bland annat understryka möjligheten av att i allt högre grad än tidigare sälja fiske-rättskort för fiske i landskapets vatten. För de vattenområden där landskapet blott är delägare, borde fiskelag bildas med syfte att sälja dylika kort. På detta sätt skulle landskapet även kunna visa vägen till inkomster för andra vattenägare. Även en utvidgad utarrendering av landskapets fiskevatten till yrkesfiskare borde undersökas.

Utvecklingsdelegationens förslag om uppbärande av någon form av turistskatt är även värt en undersökning.

Visserligen finns för närvarande c. 187.000 mark reserverat för inlösen av fastigheter men detta belopp har dock utlånats för enskilda medels övriga behov i stället för upptagande av eventuella finansieringslån. Enligt utskottets mening borde dessa medel användas för sitt egentliga ändamål i större utsträckning än hittills, särskilt som även i framtiden ett av de viktigaste argumenten för uppbärande av landskapsskatt otvivelaktigt kommer att bli att skatten skall användas för inlösen av fastigheter.

Måste landskapsskatt uppbäras i framtiden är det även viktigt att

-2-

landskapslagen om uppbärande av landskapsskatt till landskapet Åland (18/58) ändras så att skatten kan uppbäras tillsammans med kommunal-skatten.

Detaljmotivering.

I N K O M S T E R.

I:2.

Inkomst av husbehovsvirke för jordbrukslägenheterna.

Rubriken föreslås ändrad i överensstämmelse med rubriken under 1 Ht.III:1.

III:3.

Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet.

Utskottet har tagit del av det avtal Ålands penningautomatförening och Furnering Ab benämnda bolag slutit den 20 januari 1971 rörande installering och service av vissa slag av penningautomater. Avtalet utlöper tidigast den 1 januari 1974. I jämförelse med tidigare gällande avtal innebär det nya avtalet en sänkning av bolagets vederlag med fem procent. Ett i föregående avtal ingånget villkor om föreningens rätt till granskning av och insyn i bolagets räkenskaper har utelämnats från avtalet.

Föreningen borde med hänsyn till det allmänna intresse, som är anknutet till ifrågavarande verksamhet, få till stånd ett sådant tillägg till avtalet, att nämnda rätt till insyn från föreningens sida fortfarande skulle föreligga. Föreningen borde dessutom redan nu undersöka hur man efter avtalets giltighetstid på bästa möjliga sätt skulle såvitt gäller penningautomaterna tillvarata landskapets intressen.

V:6.

Finansieringslån.

Då utskottet föreslagit ändringar i föreslagna utgifter, vilka totalt sett innebär en förhöjning av slutsumman, föreslås budgeten balanserad genom en förhöjning av detta belopp.

U T G I F T E R.

1 Ht.III:7.

Insats i skärgårds- och fritidsstiftelse.

Då stiftelsen enligt uppgjorda förslag till stiftelseurkund skall ges namnet "Ålands skärgårds- och fritidsstiftelse", föreslår utskottet för undvikande av missförstånd att till momentets rubrik skulle fogas ordet "fritidsstiftelse".

2 Ht.I:13.

Till landskapsstyrelsens disposition för skolan.

2 Ht.I:14.

Anskaffande av inventarier till Ålands folkhögskola.

Med beaktande av de synpunkter utskottet framfört i den allmänna motiveringen beträffande nödvändigheten av återhållsamhet med landskapets enskilda medel har utskottet icke kunnat omfatta direktionens förslag om en förhöjning av totalsumman för dessa anslag. Enligt vad utskottet erfarit skulle en effektiv filtreringsanläggning betinga ett pris av ca. 10.000 mark. För att ge landskapsstyrelsen möjlighet att lösa vattenfrågan på mest ändamålsenliga sätt, föreslår utskottet en om~~dispo-~~nering av anslagen under rubricerade moment så, att 2 Ht.I:13 förhöjes med 7.000 mark medan 2 Ht.I:14 minskas med motsvarande summa. Direktionen skulle själv få besluta om hur det återstående beloppet för inventarieanskaffning skulle fördelas. Skulle nu upptaget belopp för vattenreningsanläggningen icke åtgå föreslår utskottet att inbesparat belopp skulle få nyttjas till anskaffning av inventarier.

Då det gäller anskaffandet av utrustning för en keramikverkstad är utskottet av den åsikten att även inköpet om möjligt borde ske gemensamt med någon annan läroinrättning.

2 Ht.III:1.

Ålands sommaruniversitet.

I sifferbudgeten under detta moment har det föreslagna anslaget upptagits till 84.000 mark, ehuru det skall vara 60.000 mark. Beloppet är dock riktigt angivet i detaljmotiveringen.

Beträffande sommaruniversitetet i övrigt hänvisas till utskottets utlåtande över 5 Ht.VII.:3 i ordinarie budgetförslaget.

2 Ht.IV:5.

Familjebostad i Åbo studentby.

I detaljmotiveringen har detta moment felaktigt erhållit momentnumret 2 Ht.IV:6.

3 Ht.I:4.

Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus om- och tillbyggnad.

Rubriken för detta moment överensstämmer icke helt med motsvarande inkomstmoment under III Avd. 12. Ordet "ombyggnad" har nämligen här utelämnats, varför utskottet föreslår att detta ord skulle införas.

3 Ht.I:5.För rättshjälp åt mindre bemedlade.

Enligt vad utskottet erfarit har antalet rättshjälpsärenden under senare tid, främst familjerättsärenden, ökat i rätt stor omfattning. Detta har haft till följd att de tjänstemän, vilka deltar i rättshjälpsbyråns verksamhet, i allt högre grad fått ägna sig åt dylika ärenden jämsides med sina egna tjänsteuppgifter. Utskottet anser därför att landskapsstyrelsen borde utreda möjligheterna att avlyfta rättshjälpsärendena från landskapets tjänstemän och om möjligt få kommunerna att gemensamt driva en rättshjälpsbyrå.

En rättshjälpsreform är dessutom under beredning i riket, varför landskapsstyrelsen uppmanas att följa utvecklingen där samtidigt som den kommunala samarbetsnämnden skulle ges möjlighet att behandla frågan.

3 Ht.II:1.Bosättningslån.

Landskapsstyrelsen har föreslagit att anslaget för bosättningslån skulle sänkas med 5.000 mark på grund av att efterfrågan under senare år minskat.

Utskottet anser dock att den minskade efterfrågan under senare år icke skulle vara ett tillräckligt skäl för att anslaget sänkes, särskilt som den planerade satsningen på mindre bostäder exempelvis vid beviljande av bostadslån under inkommande år kommer att skapa förutsättningar för en ökad efterfrågan. För den skull föreslår utskottet att anslaget höjs med 5.000 mark för att därmed förbli oförändrat jämfört med innevarande år.

3 Ht.II:2.Bostadslån.

Den pressade kreditmarknaden i landskapet motiverar ytterligare ansträngningar för att utanför landskapets gränser upplåna medel för bostadsbyggande i landskapet. Utskottet finner därför ingen anledning för att anslaget skulle minskas utan i stället borde landskapsstyrelsen undersöka alla utvägar för att kunna hopbrinka nödiga medel. T.o.m. utländska lån borde därvid tas med som ett alternativ. Anslaget föreslås därför bli oförändrat eller i jämförelse med föreliggande förslag höjt med 200.000 mark. Skulle medel för dylika lån kunna hopbringas till

ännu högre belopp, kan anslaget i tilläggsbudget ännu ytterligare höjas.

Ht.III:1.) (Lån för anskaffande av tjänstebåt.)

Med hänsyn till landstingets principiella ställningstagande år 1966 då motsvarande anslag för lån till tjänsteman för inköp av bil icke godkändes, har utskottet funnit skäl föreslå att ifrågavarande låneanslag också nu skulle strykas. För ett sådant förslag talar även den omständigheten att ett dylikt lån kan få prejudicerande betydelse.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1972 med följande ändringar och tillägg samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

I N K O M S T E R.

landskapsstyrelsen förslag finansutskottets förslag

I. Skogs- och lantushållningen.
=====

Inkomst av husbehovsvirke för jordbrukslägenheterna.

V. Övriga inkomster.
=====

Finansieringslån

461.700

632.700

Summa V kap. 1.079.050 1.250.050

Summa inkomster mk

3.918.560

4.089.560

U T G I F T E R.

1. Huvudtiteln. Skogs- och lantushållningen.
=====

2. Lantushållningen och landskapets jordegendomar.

7. Insats i skärgårds- och fritidsstiftelse.

2 Huvudtiteln. Undervisnings- och
bildningsväsendet.I. Ålands folkhögskola.

13. Till landskapsstyrelsens disposition

för skolan	5.000	<u>12.000</u>
------------------	-------	---------------

14. Anskaffande av inventarier till

Ålands folkhögskola	35.000	<u>28.000</u>
---------------------------	--------	---------------

III. Ålands sommaruniversitet.

1. Ålands sommaruniversitet.....

84.000	<u>60.000</u>
--------	---------------

Summa III kap. 84.000	<u>60.000</u>
-----------------------	---------------

Summa 2 Huvudtiteln 580.512	<u>556.512</u>
-----------------------------	----------------

3 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården

=====	
samt sociala uppgifter.	
=====	

I. Kostnadsandelar och understödsanslag.4. Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus
om-och tillbyggnad.II. Lån.

1. Bosättningslån.....

10.000	<u>15.000</u>
--------	---------------

2. Bostadslån

300.000	<u>500.000</u>
---------	----------------

Summa II kap. 310.000	<u>515.000</u>
-----------------------	----------------

Summa 3 Huvudtiteln 2.434.500	<u>2.639.500</u>
-------------------------------	------------------

5 Huvudtiteln. Utgifter av blandad natur.III. Lån.

1. Lån för anskaffning av tjänstebåt..

10.000	<u>--</u>
--------	-----------

Summa III kap. 10.000	<u>--</u>
-----------------------	-----------

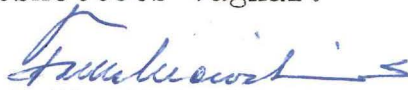
Summa 5 Huvudtiteln 136.816	<u>126.816</u>
-----------------------------	----------------

Summa utgifter mk	3.918.560	<u>4.089.560</u>
-------------------	-----------	------------------

- 7 -

riehamn den 16 december 1971.

På .finansutskottets vägnar:

Folke Woivalin

Sune Carlsson

Närvarande i utskottet: ordföranden Folke Woivalin, viceordföranden Runar Wilén samt ledamöterna Åke Bamberg (delvis), Elmer Jansson (delvis), Knut Mattsson (delvis) ävensom suppleanten Sven Friberg (delvis) och Erik Lundqvist (delvis).